

Ainevaldkond „Kunstiained”

1. Üldalused

1.1. Kunstipädevus

Koolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada kogukonna, Eesti ja maailma kultuuripärandit; võrrelda eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri; kasutada kunsti ja muusika tundides õpitud oskusi praktilises loome-tegevuses, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi ning rakendab neid vastavalt võimalustele;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, oskab eakohaselt arutleda kultuuri teemadel, kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti ja muusika abil emotsioone;
- 3) väärtustab inimese loovat mõtlemist, osaleb nii individuaal – kui koostööprojektides;
- 4) väärtustab kogukonna kultuuritraditsioone ning Eesti ja maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) on salliv rahvusvähemuste kultuuri suhtes, tunneb vastutust oma maa kultuuritraditsioonide säilimise eest;
- 6) väärtustab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut, huvitub digivahendite kasutamisest;
- 7) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, edasiõppimise võimalustest ja karjääri planeerimisest.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes. Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini.

Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja ainete alljärgnevalt.

I kooliaste

kunst – 4,5 nädalatundi

muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

kunst – 3 nädalatundi

muusika – 4 nädalatundi

III kooliaste

kunst – 3 nädalatundi

muusika – 3 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmeti määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemused ja õppe-kasvatuseesmärgid on saavutatavad.

Lisaks ainetundidele on õpilastel võimalus osaleda muusika- ja kunstiringi tundides.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide ainevaldkonnas pööratakse tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele.

Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta.

Loomise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi. Kujundatakse mõistmist, mõtlemise paindlikkust ning kriitikameelt. Pööratakse tähelepanu kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutavas ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidega tegelemine annab võimaluse rikastada igapäeva elu. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja eesmärkides on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest ja analüüsi oskus;
- 2) erinevate kunstide seostamine ja süntees;
- 3) ainealane keel;
- 4) loominguline eneseväljendus;

- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine ja kriitikameele arendamine;
- 6) paikkonna, Eesti ja maailma kultuuri väärtustamine;
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine.

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi (teadmised, oskused, väärtushoiakud ja –hinnangud) kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

1) Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja oma seotust teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega.

Tegevustes väärtustatakse individuaalset ja kultuurilist mitmekesisust ning kodukoha kultuuri.

Käsitletavate teemade, analüüsitavaate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute ning ilumeele kujunemist . Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust.

2) Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Rühmatööd, loovtööd, artlused ja esitlused,

ühismuusitseerimine ning ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist ja pakuvad võimaluse eneseteostuseks. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju erinevates keskkondades.

3) Enesemääratluspädevus. Tagasiside saamine ja oma tegevuse analüüsimine aitavad tunda õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine aitab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.

4) Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad ülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning

järjekindlalt harjutada. Tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

5) Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainealast terminoloogiat. Tööde esitlemine, aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine, põhjendamine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabe- ja tarbetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

6) Ettevõtlikkuspädevus. Läbi kunstitegevuste kujunevad välja õpilase algatusvõime ning suutlikkus ideid luua ja ellu viia. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, võtma arukaid ja julgeid riske, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

7) Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

8) Digipädevus. Kunstiainetes kujuneb välja suutlikkus kasutada kaasaegset digitehnoloogiat ning tulla sellega toime õppetöös ning kiiresti muutuvus ühiskonnas. Kunstitegevuste kaudu saavad õpilased oskuse leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle vajalikkust ja usaldusväärsust. Õpilane omandab oskuse digitaalse sisulooma (tekstid, pildid, videod, helindid jms) loomises, kasutades sobivaid digivahendeid ja -võtteid. Õpilane saab teadlikuks digikeskkonna ohtudest ning õpib kaitsma oma privaatsust, järgides digikeskkonnas samu väärtusnorme nagu

igapäevaelus.

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi. Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele. Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms). Kunstivaldkonna õppeainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi.

Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust. Vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist, samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära. Õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust. Käsitletakse helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed ained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega. Uuritakse kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust ideid kavandada ja praktikas ellu viia.

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Need teemad hõlmavad info leidmist muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendeid, keskkonna visuaalset ning helilist kujundamist. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat keskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks. Analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilistest vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid. Toetatakse pidevalt muutuv keskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga. Teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse kultuuritraditsioonidesse ning nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kultuurisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid jne). Tähtis on noorte endi osalemine muusika- ja kunstiüritustel (nt tantsu- ja laulupeod).

1.7. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegeleda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades mitmekülgseid ja kaasaegseid õppemeetodeid. Arvestatakse õpilaste erinevaid õpistiile toetamaks nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ja võimeid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvutiklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 8) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

1.8. Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust, tunnis osalemise aktiivsusest ja õpitulemustest. Hindamise aluseks on põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli hindamisjuhendis.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk:

- toetada õpilaste arengut;
- innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel;
- suunata õpilasi sihikindlalt õppima;
- toetada õpilaste enesehinnangu kujunemist;
- tekitada muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi;
- luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele;

- suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas.

Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunstiõpetuses juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada kunstitegevusi vaatluste ja ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;

5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinahtuste üle.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva kultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste loomingu analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut, sh tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusikaõpetuses hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil.

1.9. Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunstiõpetuses:

- 1) individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2) 500 luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;

- 3) reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalusustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 5) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri ning internetiühendusega arvutite kasutamise võimalus.

Muusikaõpetuses:

- 1) muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatöök ja liikumiseks vajalik pind;
- 2) fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- 3) vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, elektriklaver, muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, instrumentide pildid (Eesti rahvapillid, sümfooniaorkestri pillid), internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm;
- 4) Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid;
- 5) õppekavale vastavad õpikud, töövihikud, CD-plaadid.

2.2. Kunst

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänases maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,
- 3) teadmised visuaalkultuurist,
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise

loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitlevate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajaloo lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kunstiõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi;
- 4) tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus I kooliastmes

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise

esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine. Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormid, materjali ja otstarbe seosed. Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine. Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

Õppetegevused

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine. Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine. Õppekäigud muuseumidesse, nüüdiskunsti näitustele. Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine. Lähiumbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine. Visuaalse kultuuri näidete kriitiline (reklaamid, filmid, arvutimängud jne) vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Kunst 1. klass

Õpitulemused	Õppesisu
Teose mõte ja sõnum	
Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.	Kujutatavaga seotud tunnete ja/või loo edastamine, neist rääkimine Illustratsioonide vaatamine, võrdlemine, tegemine
Kujutamiskiivid	
Kujutab inimest (täisfiguuri ja nägu, paigal ja liikumises) omal viisil temaatilistes kompositsioonides. Valib ümbritsevate objektide (loomad-linnud, taimed, kivid, ehitused, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja leiab oma võtmed nende kujutamiseks.	Inimese täisfiguur eestvaates Portree eestvaates Loomad, linnud Okaspuud ja lehtpuud eri aastaaegadel Tehisvormid

Kompositsioon	
Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate.	Punkt ja joon ning nende iseloom Muster Pildi pinna organiseerimine
Värv, valgus, vari	
Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust. Segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet. Segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed.	Meeleolu väljendamine värvidega Värvide segamine, uute toonide saamine
Disain	
Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet. Võrdleb raamatu teksti ja selle illustratsiooni. Nimetab tuntumaid illustraatoreid, valib oma lemmiku ja põhjendab oma eelistust.	Kujunduskunst, kunstniku roll esemete kujundamisel Tarbevorm. Igapäevaste tarbeesemete välimus ja otstarve Erinevate ruumide kirjeldamine Esemete kujundus, vormi andmine Raamatukujundus
Kunstilugu	
Tunneb ümbritsevas keskkonnas ära ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal.	Kunstiteosed muuseumis Teoste vormistus Kunstiteostes peituvad meeleolud
Keskkond ja loodus	
Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet.	Lähiümbruse skulptuurid, arhitektuur Mustrid, rütmid looduses Looduse kunstiteosed
Visuaalne kommunikatsioon ja meedia. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad	
Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas. Räägib oma loomingust (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.	Animafilmi, mängufilmi, reklaami, muusikavideo, arvutimängu roll erinevate inimeste elus Muuseumi, galerii olemus Ainealane baassõnavara - kunst, kunstitegevus, teos, kunstnik, maal, joonistus, illustraator, skulptuur, skulptor, arhitektuur, arhitekt, foto

Tehnikad, vahendid. Vormimine. Meisterdamine. Kollaaž	
Kasutab voolimismaterjali, paberit, pappi tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt. Oskab teha kollaaži ja voltida paberit. Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (käärid, joonlaud, sobiv pintsel jne) ning sobivaid, ohutuid töövõtteid lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne.	Joonlaua ja sirkli kasutamine Palett Voolimine savist vms voolitavast materjalist Looduslikud ja tehismaterjalid Voltimine: lihtsad vormid, töövõtted Rebimine, lõikamine, liimimine Aplikatsioon
Maal	
Kasutab erinevaid maalimise, töövõtteid ning tehnikaid. Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt põhilisi materjale: kattevärvid, akvarellid, kriidi- ja õlipastellid.	Põhitöövõtted ja -vahendid Kattevärvid Värvide segamise põhimõtted Kriidi- ja õlipastellidega maalimine
Joonistamine	
Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt värvi- ja viltpliiatseid.	Värvipliiatsiga pinna katmine Joonistamine hariliku pliiatsi ja viltpliiatsitega
Trükkimine	
Kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid.	Templitrükk Pintslitrükk
Pildistamine. Digitehnikad	
Kasutab õigeid pildistamise töövõtteid ning tehnikaid.	Fotograafia, kaader Motiivi valimine
Uurimine, vaatamine, arutlemine	
Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. Väärtustab enda töödes erinevaid lahendusi. Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid. Võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi.	Kunstiteoste vaatlemine ja vaba kirjeldamine Kunstiteoste põhjal tegelaste lugude jutustamine Kunstiteostest inspiratsiooni leidmine oma tööde tarvis Lemmikfilmide, -mängude kirjeldamine, tekkinud tunnetest rääkimine Töödest jutustamine, nende kirjeldamine, isiklike tähelepanekute tegemine Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine

Töökultuur, hoiakud, väärtused, käitumine	
<p>Ülesandele keskendumine, töö lõpule viimine.</p> <p>Katsetamisjulgus uue õppimisel, vajadusel abi ja suunamise palumine.</p> <p>Üksteise ideede kuulamine, teiste arvamusega arvestamine, ühisotsusteni jõudmine.</p> <p>Üksteise aitamine, ühistöös oma osa eest vastutuse võtmine.</p> <p>Teistsuguse maitse, ideede, lahenduste, teostuste respektseerimine.</p>	
Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine	
<p>Töövahendite (käärid, joonlaud, sobiv pintsel jne) eesmärgipärane kasutamine, nende hooldamine, õigesse kohta tagasi panemine.</p> <p>Sobivate ja ohutute töövõtete kasutamine lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne.</p> <p>Laudade ja riiete kaitsmine kahjustuste eest.</p> <p>Töökoha korrastamine.</p>	
Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine	
<p>Materjalide otstarbekas ja säästev kasutamine.</p> <p>Taaskasutatavate materjalide kogumine ja loov kasutamine.</p> <p>Paberi- ja papijääkide kokkukorjamine vastavasse konteinerisse viskamiseks.</p> <p>Kohane käitumine erinevates keskkondades (muuseumis, raamatukogus, kirikus, internetikeskkondades jne), kahjustamata keskkonda, segamata teisi kasutajaid, ohustamata ennast ja teisi.</p>	
Väärtused, hoiakud	
<p>Loomingu autorluse ja loominguproduktide austamine.</p> <p>Avatus ja tolerantsus erinevuste suhtes.</p>	

Õpitulemused 1. klassi lõpuks:

1. klassi õpilane:

- 1) oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
- 2) peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
- 3) oskab kujutada liikuvaid figuure;
- 4) väärtustab enda töödes erinevaid lahendusi;
- 5) märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas;
- 6) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest.

Kunst 2. klass

Õpitulemused	Õppesisu
Jutustus, teose mõte ja sõnum	
Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta. Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.	Pea- ja kõrvaltegelased, olulise rõhutamine (suuruse, asukoha ja värvi abil) Sisult sobiv taust
Kujutamiskiivid	
Kujutab erinevaid liikuvaid figuure. Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks. Paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste vaatlemine ja omal viisil kujutamine Tegevuses inimene külgvaates Portree Loomad, linnud, putukad, taimed, maapind Ilmastikunähtused (vikerkaar, aastaajad) Erinevad ehitised (maja, loss, sild jne), masinad
Kompositsioon	
Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate. Peab silmas pildi kompositsioonireegleid. Eristab korrapärast ja vaba rütmi ümbritsevas keskkonnas ja kunstis.	Kontuur ja pinnamuster Pildi ülesehitus ehk kompositsioon Pildipind, objektid ja taust (foon) Korrapärane rütm, ribaornament.
Värv, valgus, vari	
Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust. Segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet. Segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed.	Põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid Helestamine ja tumestamine
Perspektiiv	
Väljendab osalise kattumise abil esemete paiknemist pildil üksteise suhtes ees- ja tagapool.	Objektide osaline kattumine
Disain	
Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet.	Eri funktsiooniga ruumide ja keskkondade iseloomulikud sisustus- ja kujunduselemendid

Võrdleb erinevaid trükiseid ja nende illustratsioone. Nimetab tuntumaid illustraatoreid, valib oma lemmiku ja põhjendab oma eelistust.	Erinevad trükised igapäevaelus, märgatavus, eelistused Kiri: tekst ja pealkiri, kujundatud suur algustäht Kujunduselementide valik, kaunistusmotiivide paigutus
Kunstilugu	
Jagab oma muljeid rahvuskultuuri teemal, on avatud erinevate kultuuri-ilmingute suhtes. Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid.	Rahvakunst (rahvariided, mustrid, tarbe-esemed jne). Teoste eksponeerimisviisid Foto kui kunst, tarbefoto Tuttavad teemad, tehnikad ja tövõtted kunstnike töödes
Keskkond ja loodus	
Räägib oma loomingust (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.	Linnaruumi (tänav, park, kaubanduskeskus jne) funktsionaalsed kujunduselemendid (ootepaviljonid, pingid, prügikastid, laternapostid jne)
Visuaalne kommunikatsioon ja meedia. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad	
Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas. Teab erinevaid kunstiliike, kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.	Kunst argikeskkonnas, meediakanalites Erinevate kunstide (visuaalkunst, muusika, kirjandus, tants) koos esinemine (ooper, ballett, raamat, animafilm, muusikavideo, arvutimäng, reklaam)
Tehnikad, vahendid ja tehnoloogia. Vormimine. Meisterdamine. Kollaaž	
Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt voolimismaterjale, paberit, pappi. Oskab teha kollaaži ja voltida paberit. Kogub ja kasutab looduslikku materjali loodust säästvalt. Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (käärid, joonlaud, sobiva pintsel jne) ning sobivaid, ohutuid tövõtteid lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne.	Alusjoonistus Voolimispulk Erinevate struktuuride ja tekstuuride loomine Erinevad ühendusmaterjalid ja -viisid Jääkmaterjalide loov kasutamine (pakendid, plastid, traat jm) Looduslike materjalide kogumine, kuivatamine Voltimine Kollaažid tasapinnalistest ja ruumilistest materjalidest Mosaiik

Maal	
<p>Kasutab erinevaid maalimise töövõtteid ning tehnikaid.</p> <p>Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt kattevärve, akvarelle, värvi- ja viltpliiatseid, kriidi- ja õlipastelle.</p>	<p>Maalimine spontaanselt ja läbimõeldult</p> <p>Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine</p> <p>Maali pinnal värvide segamine</p> <p>Akvarellidega maalimine; akvarellipintsel, sulatamine</p> <p>Pastellide, värvi- ja viltpliiatsitega maalilise pinna saamine, värvide segamine (eri värvid üksteise peal, liigutusmehaanika)</p>
Joonistamine	
<p>Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid.</p>	<p>Erineva karakteriga jooned</p> <p>Joontega pinnamuustrite loomine</p>
Trükkimine	
<p>Kogub ja kasutab looduslikku materjali loodust säästvalt.</p>	<p>Naturaaltrükk (puulehed vms)</p> <p>Monotüüpia</p>
Pildistamine. Digitehnikad	
<p>Kasutab erinevaid joonistamise ja pildistamise töövõtteid ning tehnikaid.</p>	<p>Foto argielus, fotokunst</p> <p>Pildiseeria</p>
Uurimine, vaatamine, arutlemine	
<p>Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada.</p> <p>Kasutab loomingust/tegevustest rääkides lihtsamaid ainealaseid mõisteid.</p> <p>Võrdleb oma ja kaaslaste tööd, toob esile erinevaid lahendusi.</p> <p>Põhjendab oma valikuid ja eelistusi.</p>	<p>Teostest detailide otsimine, küsimustele vastuste leidmine</p> <p>Teoste tegelaste mõtete ja kavatsuste oletamine</p> <p>Arvamuse kujundamine ja põhjendamine (sh negatiivse)</p> <p>Ainealaste mõistete kasutamine</p> <p>Rahvuskultuuriga kokkupuudetest ja elamustest rääkimine (laulupidu, rahvatants, rahvariided, tarbeesemed jne)</p>
Töökultuur, hoiakud, väärtused, käitumine	
<p>Ülesandele keskendumine, töö lõpule viimine.</p> <p>Katsetamisjulgus uue õppimisel, vajadusel abi ja suunamise palumine.</p> <p>Üksteise ideede kuulamine, teiste arvamusega arvestamine, ühisotsusteni jõudmine.</p> <p>Üksteise aitamine, ühistöös oma osa eest vastutuse võtmine.</p> <p>Teistsuguse maitse, ideede, lahenduste, teostuste respektimine.</p>	

Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine
<p>Töövahendite (käärid, joonlaud, sobiva pintsel jne) eesmärgipärane kasutamine, nende hooldamine, õigesse kohta tagasi panemine.</p> <p>Sobivate, ohutute töövõtete kasutamine lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne.</p> <p>Laudade ja riiete kaitsmine kahjustuste eest.</p> <p>Töökoha korrastamine.</p>
Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine
<p>Materjalide otstarbekas ja säästev kasutamine.</p> <p>Taaskasutatavate materjalide kogumine ja loov kasutamine.</p> <p>Paberi- ja papijääkide kokkukorjamine vastavasse konteinerisse viskamiseks.</p> <p>Kohane käitumine erinevates keskkondades (muuseumis, raamatukogus, kirikus, internetikeskkondades jne), kahjustamata keskkonda, segamata teisi kasutajaid, ohustamata ennast ja teisi.</p>
Väärtused, hoiakud
<p>Loomingu autorluse ja loominguproduktide austamine.</p> <p>Avatus ja tolerantsus erinevuste suhtes.</p>

Õpitulemused 2. klassi lõpuks

2. klassi õpilane:

- 1) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
- 2) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise töövõtteid ning tehnikaid;
- 3) oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada ning kirjeldada ka kaaslaste töid;
- 4) paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 5) väärtustab erinevaid lahendusi oma töös;
- 6) tunneb rõõmu loovast tegutsemisest ning katsetab oma mõtete erinevaid visuaalseid väljendusi.

Kunst 3. klass

Õpitulemused	Õppesisu
Jutustus, teose mõte ja sõnum	
<p>Loob kavandeid.</p> <p>Loob kujutatavale sisult ja vormilt sobiva tausta.</p> <p>Katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.</p>	<p>Piltjutustuse vormid (illustratsioon, koomiks, animatsioon, fotoseeria)</p>
Kujutamiskiivid	

<p>Kujutab erinevalt liikuvaid figuure.</p> <p>Tunneb täiskasvanud ja lapse proportsioone.</p> <p>Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks.</p> <p>Leiab looduse kunstiteosed (peegeldus, kivide, puude kujud ja asendid jne).</p> <p>Loob loodusmaterjalidest uue tähendusega objekte.</p>	<p>Elusolendite kujutamine iseloomulikus asendis, paigal ja liikumises</p> <p>Loomad, linnud, putukad</p> <p>Taimeosad, loodus eri aastaegadel</p> <p>Objektide omavahelised suurussuhted</p> <p>Linn, maastik</p>
Kompositsioon	
<p>Organiseerib pildi pinda, arvestades paberi suurust ja kuju, kasutades erinevaid paberiformaate.</p> <p>Peab silmas pildi kompositsioonireegleid.</p> <p>Eristab korrapärast ja vaba rütmi ümbritsevas keskkonnas ja kunstis.</p> <p>Rühmitab kompositsiooni elemente.</p>	<p>Vaba rütm, pildielementide rühmitamine</p>
Värv, valgus, vari	
<p>Tunneb põhi- ja täiendvärvuseid.</p> <p>Iseloomustab temaatilistes töodes värvide abil tegevusaega ja -kohta.</p> <p>Väljendab värvide abil meeleolu ja räägib sellest meeleolust.</p>	<p>Värvide koosmõju</p> <p>Soojad ja külmad värvid</p> <p>Värviring</p> <p>Värvivarjundid looduses, värvid tehiskeskkonnas</p>
Perspektiiv	
<p>Väljendab kujutatava eseme suuruse muutmise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool.</p>	<p>Suuruse näiline vähenemine kauguses</p> <p>Silmapiir</p>
Disain	
<p>Vaatleb ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonna visuaalset ilmet.</p> <p>Võrdleb erinevaid trükiseid ja nende illustratsioone.</p> <p>Arvestab kujundades ja meisterdades otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust ning selgitab oma valikuid.</p>	<p>Loodus- ja tehiskeskkonna visuaalse ilme seos inimtegevusega</p> <p>Erineva funktsiooniga hooned ja ehitised (lähiümbruses)</p> <p>Teksti kujundamine. Arvutikiri</p> <p>Kujundamine teatris: lavakujundus, dekoratsioon, kostüüm, grimm jne</p>

	Oma lähema ümbruse kujundus, meeleolu loomine.
Kunstilugu	
<p>Toob näiteid erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemisest (raamat, teater, film, reklaam, tegevuskunst jm).</p> <p>Jagab oma muljeid rahvuskultuuri teemal, on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.</p> <p>Austab loomingu autorlust ja kunstiteoseid.</p> <p>Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi.</p>	<p>Kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal, graafika</p> <p>Arvuti kui vahend teose tegemiseks või esitamiseks</p> <p>Maakunst. Lume-, tule-, valgusteosed</p> <p>Kesksed objektid, pildielementide paigutus, värvivalik</p>
Keskkond ja loodus	
Räägib oma loomingust (tegevusest), kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.	Erinevad hooned ja ehitised: erinev funktsioon Sildid ja märgid
Visuaalne kommunikatsioon ja meedia. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad	
<p>Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.</p> <p>Toob näiteid erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemisest (raamat, teater, film, reklaam, tegevuskunst jm).</p> <p>Elab kaasa kunstides edastatavatele mõtetele ja meeleoludele, austab erinevaid ja isikupäraseid lahendusi.</p> <p>Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.</p>	<p>Reklaamide, ajakirjanduse, veebilehtede mõju</p> <p>Eeskujud, iidolid, moed, nende kohta info saamise kanalid</p> <p>Ühine ja isiklik maitse</p> <p>Kunstiportaalid, virtuaalsed galeriid</p>
Tehnikad, vahendid ja tehnoloogia. Vormimine. Meisterdamine. Kollaaž	
<p>Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt voolimismaterjale, paberit, pappi.</p> <p>Kogub ja kasutab looduslikku materjali loodust säästvalt.</p> <p>Loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid (ka looduses).</p> <p>Oskab teha kollaaži ja voltida paberit.</p>	<p>Motiivide paljundamine, üle- või pealekandmine (kopeerimine, šabloon, trafarett jne)</p> <p>Eri materjalidest vormide loomine (nt papjeemašee, kipsiriie, paber jne)</p> <p>Alusvorm, karkass</p> <p>Erinevate materjalide kombineerimine</p> <p>Taimekompositsioonid, lilleseade</p>

Kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töövahendeid (käärid, joonlaud jne) ning sobivaid, ohutuid töövõtteid lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, jne.	Voltimine. Origami Kollaaž: valmiskujundite (fotod, väljalõiked) kasutamine
Maal	
Kasutab erinevaid maalimise töövõtteid ning tehnikaid. Kasutab tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt kattevärve, akvarelle, värvi- ja viltpliiatseid, kriidi- ja õlipastelle.	Kattevärvid Akvarellmaal, kihiti maalimine Akvarelli kombineerimine teiste vahenditega (õlipastelliga alla joonistamine, pinna täiendamine kuivalt maalides, viltpliiatsitega jne) Kriidi ja õlipastellid Ülemaalimine/-joonistamine Segatehnikad Vilt- ja värvipliiatsite kombineerimine
Joonistamine	
Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja arvutigraafika töövõtteid ning tehnikaid.	Erinevad joonistusvahendid (süsi, tušš, arvutiprogrammid jms)
Trükkimine	
Kasutab templi-, materjali-, papitrüki tehnikaid.	Paljundusgraafika, kliše, tõmmis Papitrükk, materjalitrükk
Pildistamine. Digitehnikad	
Tunneb rõõmu kunstis loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.	Pildi skaneerimine (digitaliseerimine), arvutis täiendamine
Uurimine, vaatamine, arutlemine	
Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. Väärtustab enda töödes erinevaid lahendusi. Väärtustab enda töödes erinevaid lahendusi. Võrdleb oma ja kaaslaste tööd, toob esile lahenduste erinevusi.	Teose teadlikum vaatamine (lähedalt, eemalt, ruumilist teost mitmest küljest, sildi lugemine, giidi kuulamine) Teoste mõtte sõnastamine Vaadeldud teoste põhjal oma versioonide tegemine Parimate ja halvimate reklaamide valimine, arvamuste võrdlemine ja põhjendamine Idee ja teostuse suhte üle arutlemine

Töökultuur, hoiakud, väärtused
<p>Ülesandele keskendumine, töö lõpule viimine.</p> <p>Katsetamisjulgus uue õppimisel, vajadusel abi ja suunamise palumine.</p> <p>Üksteise ideede kuulamine, teiste arvamusega arvestamine, ühisotsusteni jõudmine.</p> <p>Üksteise aitamine, ühistöös oma osa eest vastutuse võtmine.</p> <p>Teistsuguse maitse, ideede, lahenduste, teostuste respektierimine.</p>
Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine
<p>Töövahendite (käärid, joonlaud, valib sobiva pintsli jne) eesmärgipärane kasutamine, nende hooldamine, õigesse kohta tagasi panemine.</p> <p>Sobivate, ohutute töövõtete kasutamine (lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne).</p> <p>Laudade ja riiete kaitsmine kahjustuste eest.</p> <p>Töökoha korrastamine.</p>
Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine
<p>Materjalide otstarbekas ja säästev kasutamine.</p> <p>Taaskasutatavate materjalide kogumine ja loov kasutamine.</p> <p>Paberi- ja papijääkide kokkukorjamine vastavasse konteinerisse viskamiseks.</p> <p>Kohane käitumine erinevates keskkondades (muuseumis, raamatukogus, kirikus, internetikeskkondades jne), kahjustamata keskkonda, segamata teisi kasutajaid, ohustamata ennast ja teisi.</p>
Väärtused, hoiakud
<p>Loomingu autorluse ja loominguproduktide austamine.</p> <p>Avatus ja tolerantsus erinevuste suhtes.</p>

Õpitulemused 3. klassi lõpuks

3. klassi õpilane:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

6) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuri-ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Kunstiõpetus 4.- 6. klass

Õppetegevus

II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooja ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist

- Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine.
- Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
- Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
- Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
- Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine

Õppesisu

- Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.
- Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.
- Maali, joonistuse, graafika, kollaazhi, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.
- Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eesti ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose

analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

- Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Kunstiõpetuse ainekava 4. klass

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE. Inimese kujutamine erinevas elu- ja töökeskkonnas, nägu, meeleolu edastamine. Objektide kujutamine vaatluse ja võrdlemise põhjal, lapse jaoks oluliste visuaalsete tunnuste järgi. Konkreetne ja abstraktne kunstis. Esemete suurussuhted (laius, kõrgus).

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline). Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt).

Vikerkaar, õhtu ja hommik. Kompositsiooni tasakaal, tervik, koloriit. Pildi dominant. Plaanilisus pildi pinnal.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Vormi ja funktsiooni seos. Keskkonnasõbralik disain. Tarbimine. Kiri kujundustes, kirjastiilid. Trükitähtede kujundamise erinevad viisid.

DIGITAALNE PILT. Liikumise kujutamine, liikumisillusiooni teke, animatsioonitehnikad.

MEEDIA. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED. Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne).

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Dekoratiivsed näited: postimpressionism, fovism. Eesti kunsti suurkujud ja teosed.

Eesti rahvakunst. Geomeetriline tikand.

MÕISTED. Kattevärv. Värvide rahvapärased nimetused. Värviring. Karikatuur. Koomiks. Stiliseerima. Proportsioon. Galerii. Lõuend. Kollaaž. Tikand. Vööd. Kapad. Sõled jne.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Lihtsad põhivormid (laevuke)

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia). Heledusastmed värvipliiatsitega.

Kunstiõpetuse ainekava 5. klass

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE Täisfiguur ja näo proportsioonid. Pildilise info, näidiste ja eeskujude leidmine ja kasutamine loominguliselt. Esemete kujutamine vaatluse järgi, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. Konkreetne ja abstraktne kunstis.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel. Sümmeetria ja asümmeetria. Erinevad kompositsioonilised lahendused kavanditena. Pöördkehade kujutamine ruumiliselt. Valguse muutumine, vari maas ja seinal. Märk kui stilisatsioon. Piiramata pinna kujundamine. Aplikatsioon.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Kombinatorika ruumis (moodul, pinnalaotus). Koomika (kaader, film). Tähtedest pilt ja „trikid” šriftiga.

DIGITAALNE PILT Liikumise kujutamine, liikumisillusioonid, animatsiooni tehnikad.

MEEDIA Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED Pärimuskultuur. Massi- ja kommertskultuur. Kunstimälestiste kaitse. Kunstimuuseumide ja galeriide funktsioonid (tutvustamine, uurimine, säilitamine, restaureerimine).

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas. Kunstiterminid. Dekoratiivsed näited: kubism, juugend, Art Deco... Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Eesti rahvakunst : lilltikand, sõlg.

MÕISTED Illusioon. Liikumisasendid. Staatiline. Dekoratiivne. Dekoratsioon. Disain. Stiil. Vari, langev vari. Siluett. Fantaasiakiri. Jooniskiri. Initsiaal. Restaureerimine.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Loomad, linnud.

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).

Kunstiõpetuse ainekava 6. klass

Õppesisu:

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE. Figuraalne kompositsioon. Inimeste eripära (vanus, rass, rahvus jm) kujutamine lihtsustatult. Pea kujutamine profiilis. Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taeva kujutamine.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Koloriit (sh soe ja külm). Varju tekkimine, langev vari. Dünaamiline ja staatiline kompositsioon. Piiratud ja piiramata pinnad. Kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt. Esemete jaotamine geomeetrilisteks kehadeks.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Raamatukujundus (kaanekujundus, initsiaal, vinjett, illustratsioon). Pakend, ümbris, pinnalaotus, kiri, värvilahendus). Kiri kujunduses (jooniskiri, fantaasiakiri). Ruumiline ja varjuga täht. Vormi ja funktsiooni seos.

DIGITAALNE PILT. Liikumise kujutamine, liikumisillusioonid, animatsiooni tehnikad.

MEEDIA Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

KUNSTIVESTLUSED Kunstiliikide (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) iseloomustus. Kunstimõisted (originaal, koopia, võltsing, reproduktsioon)

Kunstiajalugu. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Dekoratiivsed näited: kauged kultuurid, antiik. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Eesti rahvakunst : taluarhitektuur.

MÕISTED

Autorikaitse. Koopia. Originaal. Reproduksioon. Völtsing. Diagonaalne kompositsioon. Dünaamiline kompositsioon. Figuraalkompositsioon. Kompositsiooni tasakaal. Figuur. Natüürmort, vaikelu. Perspektiiv. Silmapiir. Õhuperspektiiv. Ansambel. (arhitektuuri-)Antiik-Kreeka, -Rooma. Püramiid. Pakend. Pinnalaotus. Op – kunst. Graafika. Pastell. Sangviin. Tempera. Trükipress. Tušš. Õlipastell.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast, saepuru jne). Keraamika. Reljeef.

Voltimine. Lilled, lennukid.

Maal. Maalimine kattevärvidega ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linoaltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).

Õpitulemused: 6. klassi lõpetaja:

- hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid,
- arvestab figuuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.
- kujutab väljenduslikult inimest erinevas asendis ja tegevuses,
- leiab asjakohast infot, näidiseid ning kasutab neid loominguliselt oma töös,
- segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone,
- kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt),
- selgitab varju tekkimise põhimõtet,
- saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku,
- eristab staatilist ja dünaamilist kompositsiooni,
- eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone,

- määrab pildi dominandi, loob selle teadlikult oma töödes,
- eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses,
- kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba) lähtudes otstarbest,
- kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi,
- kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni.

Kunstiõpetuse ainekava 7. - 9. klass

Õppetegevus

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töödes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

Õppesisu

- Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.
- Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus idee, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.

- Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisuus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.
- Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.
- Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Kaasaegse kunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.

- Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Kunstiõpetuse ainekava 7. klass

Õppesisu

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE. Inimese kehakeel, miimika. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. Oma tähelepanekute, seisukohtade ja kujutluste edastamine kunstivahenditega. Pindade ja vormide mahulisus.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal. Värvid kujundustes, värvide psühholoogiline mõju. Esemete modelleerimine pildi pinnal valguse ja varjuga. Kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis). Õhu- ja värviperspektiiv. Joonperspektiiv ühe koondpunktiga.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Graafiline disain, trükise kujundus. Kujunduse läbiv stiil. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisuus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Kiri kujunduses (plakat, pakend, raamatukaas vms), Kirjaoptika. Uue šrifti loomine või analoogse tuletamine.

DIGITAALNE PILT. Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates. **MEEDIA.** Isiklik stiil, teatud stiilielementide, kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik eelistamine. Linnakeskkond. Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus. **KUNSTIVESTLUSED.** Stiil (ajastu ja isiku stiil). Massi- ja kommertskunst. Virtuaalne kunst. Autorikaitse.

Kunstiajalugu. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Kaasaegse kunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunstiteos ühiskonna kontekstis: keskajast barokini. Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani. Käisekiri, vöökiri.

MÕISTED. Ateljee. Värvimuld. Värvusteooria. Värvussüsteemid. Harmoonia. Näanss. Dominant. Fresko. Horisont. Kaader. Valgus, vari. Langev vari, heit-, pool-, omavari. Refleks. Süžee. Liikumisillusioon. Motiiv. Natuurist joonistamine. Koondpunkt, tuumpunkt. Vaatepunkt. Täisfiguur, poolfiguur. Logo, piktogramm. Virtuaalne. Abstraktne kunst. Arhailine. Gootika. Icoon, sakraalkunst, katedraal, lööv, portaal, miniatuur, roided, tugikaared, tahvelmaal. Historitsism. Kalligraaf. Realism. Renessanss. Restaureerimine. Pigment, tempera. Reljeef.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest, kalgendumatest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne). Installatsioon.

Volimine. Voltimistrikid.

Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaz.

Graafika. Joonistamine söe, tuši, ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.

Kunstiõpetuse ainekava 8. klass

Õppesisu

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE. Inimese karakteri ja karakterisuse edastamine. Loodus- ja tehismvormide stiliseerimine, deformeerimine. Realistlik maastikumaal, veekogu. Maja välisdetailid.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Värvide optiline segunemine. Värv ja värvus. Abstraktne kunst. Joonperspektiiv kahe koondpunktiga. Konna- ja linnuperspektiiv. Värvid perspektiivis. Matemaatilised mustrid ja ornament. Escheri ruutsüsteem.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Disaini liigid: graafiline, keskkonna disain, tootedisain, tarbekunst, moedisain jne. Esemel disain, välimuse ja funktsiooni seos, ergonoomika. Märki tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk. Srift raamatus ja plakatil.

DIGITAALNE PILT. Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates. **MEEDIA** Isiklik stiil, teatud stiilielementide, kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik eelistamine. Linnakeskkond. Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus. **KUNSTIVESTLUSED.** Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine. Karikatuur, sarž. Grafiti.

Kunstiajalugu. Kunstiajaloo tuntumad teosed. Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Tehnika arengu mõju kunstile. Kunstniku stiil. Kunstiteos ühiskonna kontekstis: 19. sajandi stiilid, modernism. Realism, postimpressionism, pop - art. Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani. Puitpindade

kujundus, krähmukirjad jm. MÕISTED Kitš. Eklektika. Faktuur, struktuur, tekstuur. Võltsing, koopia, imitatsioon, originaal. Koloriit. Lineaarjoonistus. Monokroomne. Pagupunktid. Tsentraalperspektiiv. Panoraam. Rakurss. Sarž. Stiliseerima. Firmamärk, logo. Illustraator. Plakat. Afišš. Poster. Projektsioon. Sisekujundus. Barokk. Monumentaalkunst. Ratsamonument. Obelisk. Paraadportree. Mütoloogiline maal. Žanri e. olustikumaal. Impressionism. Postimpressionism. Rokokoo. Sürrrealism. Klassikaline. Laemaal. Molbert. Lõuend. Palett. Sangviin. Õlivärv. Ümarplastika.

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest, kalgendumatetest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne). Installatsioon.

Voltimine. Volditud geomeetria.

Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaz.

Graafika. Joonistamine sõe, tuši, ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.

Kunstiõpetuse ainekava 9. klass

Õppesisu

KUJUTAMINE JA VÄLJENDAMINE. Kunstiteose, – stiili kasutamine oma loomingu eeskujuna lähtepunktina. Loodusdetailid. Siseruumi perspektiiv.

VÄRVI-, VORMI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. Värvide psühholoogiline mõju (sh külmad-soojad, eenduvad-taanduvad, kerged-rasked värvid). Peegeldus, läige, refleks. Pildi värvianalüüs. Kompositsiooni ülesehituse printsiipe (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige). Erinev vaatepunkt (konna- ja konnaperspektiiv). Mustriüsteemid. Arhitektoonika.

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Visuaalne reklaam. Sihtgrupi arvestamine kujundamisel. Märk ja sümbol. (peremärk, firmamärk, piktogramm). Kunstiga seotud ametid. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus, eetilised. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kalligraafia.

DIGITAALNE PILT. Digitaalne pilditöötlus, digitaalse pildi kasutamine teistes tehnikates. MEEDIA. Isiklik stiil, teatud stiilielementide, kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik eelistamine. Linnakeskkond. Originaal, koopia, reproduktsioon. Paljundatavus kunstis. Autoriõigus. KUNSTIVESTLUSED. Tegevuskunst (happening, performance). Meediakunst: foto, film, video, reklaam).

Kunstiajalugu. Kunstiajaloo tuntumad teosed. Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Tehnika arengu mõju kunstile. Kunstniku stiil. Kunstiteos ühiskonna kontekstis: protsessuaalne kunst, kunstide süntees – tänapäev. Eesti kunsti suurkujud ja teosed tänase päevani. Ruunikiri ja „salasõnumid” rahvakunstis.

MÕISTED. Alternatiivkunst. Avangard. Diletant. Galerii. Värvide psühholoogiline mõju. Värvikonspektsioon. Värvussümboolika. Spekter. Vabakutseline kunstnik. Valguse murdumine. Komplementaarvärvid. Järelkontrast. Eksterjöö, interjöö. Figuraalkompositsioon. Fovism. Funktsionalism. Naivism. Popkunst. Hüperrealism. Moodsa kunsti muuseum. Küllastunud värvid. Siiditrükk. Performance. Teatrikunstnik. Multimeedia. Assamblaaž. Happening. Tegevusmaal (Pollock). Kunstide süntees. Konseptuaalkunst. Kunstiteooria, -kriitika, -teraapia, -kriitika. Trafarett. Šabloon. Ruunikiri...

TEHNIKAD, MATERJALID, TEHNOLOOGIAD

Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest, kalgenduvatest ja tahketest materjalidest (nt pappeemašee, plastid, papp, puit, traat jne). Installatsioon.

Voltimine. Volditud moodulitest koostatud vormid.

Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaž.

Graafika. Joonistamine sõe, tuši, ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.

Õpitulemused: 9. klassi lõpetaja:

- loeb inimese kehaasenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid,
- kujutab väljenduslikult inimest erinevas asendis ja tegevuses,
- kasutab kunstiteost või –stiili oma loomingu eeskuju või lähtepunktina,
- segab ja kasutab maalimisel erinevaid toone,
- leiab asjakohast pildilist infot ning kasutab neid loominguliselt oma töös,
- kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt),
- saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku,
- määrab pildi dominandi, loob selle teadlikult oma töödes,
- eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses,
- tunneb ära kolmnurkse, diagonaalse ja kuldlõikelise kompositsiooniskeemi,

- väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina,
- konstrueerib 1. ja 2. koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist,
- kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel, analüüsib kunste argikeskkonna osana.

Seostab keskkonna elemente (tarbeesemed, mööbel, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid, trükised, jne) kunstniku tööga.

- kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi,
- kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni,
- kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline, keskkonna(ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain,
- suhtub kriitilis - loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse (karikatuur, tegevuskunst, massikunst, virtuaalne kunst,
- mõistab autori vabadust ja vastutust, autorikaitse olemust, toob näiteid reeglitest.

2.3 Muusikaõpetus

Õppe- ja kasvatuseesmärgid põhikooli lõpuks

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teab ja hoiab kodukoha kultuuritraditsioone, annab võimetekohase panuse kohaliku kultuuriellu
- 8) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;

7) õppekäigud

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega tihedalt seotud, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad praktilise musitseerimisega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanuvõimet, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse tuntumaid heliloojaid, interpreete, muusikainstrumente, karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, erinevate rahvaste muusikat.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse.

Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppiija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi

Õppe-ja kasvatuseesmärgid 1. kooliastmes

1. klassi õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises

Õppetulemused ja õppesisu 1. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
* osaleb meeleldi muusikalistes	Laulmine,

<p>tegevustes; * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;</p>	<p>pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine. muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* laulab peast hünni, „Oma kooli laulu” „Kevadel” „Lapsed tuppä”, mudilaskoori laule ning õpiku abil lastelaule õpetaja valikul * laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes, sh laulmisel</p>	<p>Laulmine</p> <p>* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule; * laulab eesti rahvalaule ja regillaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A.Kiiss), lastelaulud „Lapsed, tuppä”, „Kevadel“ (Juba linnukesed....), „Kevadpidu“ (Elagu kõik....). „Oma kooli laul“ * Õpib tundma astmeid SO, MI, RA,</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab omandatud muusikalisi teadmisi pillimängus</p>	<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes, sh liikumises; * oskab jenka põhisamme, tantsib tuntumaid eesti laulu- ja ringmänge;</p>	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti ja teiste rahvaste laulu- ja ringmänge.</p>
<p>Omalooming</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingut; * rakendab omandatud muusikalisi teadmisi omaloomingulistest tegevustes;</p>	<p>Omalooming</p> <p>* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste ja liisusalme; * illustreerib kuulatavat muusikat; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab suunavate küsimuste järgi</p>	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* on tutvunud karakterpalu kuulates muusika</p>

<p>kuulatavat muusikat;</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes, sh muusika kuulamisel;</p> <p>* Väärtustab enese ja teiste loomingut;</p>	<p>väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);</p> <p>* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit,</p> <p>* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;</p> <p>* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* teab õpitud muusikaliste mõistete tähendust ja oskab neid kasutada musitseerimisel</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused TA, TI – TI, TA-A, TA-A-A paus, rütmifiguurid:</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, põhinevad mudelid</p> <p>• Tutvub mõistetega TAKT, TAKTIMÕÕT, TAKTIJON, LÕPUJON, NOODIJONESTIK, PEATUSMÄRK, KORDUSMÄRK, NOODIPEA; NOODIVARS, FORTE, PIANO</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p> <p>* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>Õpilaskontsertide külastused</p> <p>Koolis toimuvate kontsertide külastused</p> <p>Virtuaalsed kontserdikülastused</p> <p>Kontsertide külastused väljaspool kooli</p>

Õppetulemused ja õppesisu 2. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
<p>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;</p> <p>* Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;</p>	<p>Laulmine,</p> <p>pillimäng,</p> <p>liikumine,</p> <p>omalooming,</p>

	<p>muusika kuulamine.</p> <p>muusikaline kirjaoskus</p> <p>õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris;</p> <p>* mõistab laulupeo tähendust;</p> <p>* Laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast ühislause;</p> <p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel);</p>	<p>Laulmine</p> <p>* laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule;</p> <p>* laulab lastelaule, eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab astmete abil lihtsamaid meloodiaid;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <p>„Eesti hümn“ (F. Pacius),</p> <p>„Virumaa laul“</p> <p>„Oma kooli laul“</p> <p>„Mu koduke“ (A. Kiiss),</p> <p>lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...), „Kevadpidu“</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes; tunneb kandlemängu võtteid, sh I ja V akordi</p> <p>* kasutab pillimängus omandatud muusikalisi teadmisi</p>	<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades</p> <p>* kinnistab kandlemängu võtteid;</p> <p>* väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu</p>

<p>Muusikaline liikumine</p> <p>*on tutvunud labajalavalsi, reinlenderi ja kaera-jaani sammudega</p> <p>*oskab toetada muusika sisu ja meeleolu lihtsamate liikumiste abil</p> <p>* kasutab liikumistegevustes õpitud muusikalisi teadmisi;</p>	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;</p> <p>* tantsib eesti ning teiste rahvaste laulu- ja ringmänge, lihtsamaid rahvatantse.</p>
<p>Omalooming</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingut;</p> <p>* kasutab omaloomingus omandatud muusikalisi teadmisi</p>	<p>Omalooming</p> <p>* loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;</p> <p>* loob lihtsamaid tekste ja liisusalme:</p> <p>* kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p> <p>* illustreerib kuulatavat muusikat;</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab suunavate küsimuste järgi kuulatavat muusikat;</p> <p>* Väärtustab enese ja teiste loomingut;</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel);</p>	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* tutvub karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);</p> <p>* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit,</p> <p>* väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;</p> <p>* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;</p>

<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi ja oskussõnu kõigis muusikalistes tegevustes ;</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* rütmifiguurid TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, PAUS</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO põhinevad mudelid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab mõisteid TAKT, TAKTIMÕÕT, TAKTIJON, LÕPUJON, NOODIJONESTIK, PEATUSMÄRK, KORDUSMÄRK, NOODIPEA; NOODIVARS, FORTE, PIANO • Saab aru mõistetst 1- ja 2- realine regilaul • Tunneb piltide ja kõla järgi eesti levinumaid rahvapille
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>* kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p>

Õppetulemused ja õppesisu 3. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
<p>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes;</p> <p>* Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine. muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>

<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; * mõistab laulupeo tähendust * laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause * laulab lihtsamaid meloodiaid käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel); 	<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast kooliastme ühislause: <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (F. Pacius), • „Mu koduke" (A. Kiiss), • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud: • „Lapsed, tuppa", • „Teele, tee, kurekesed", • „Kevadel" (Juba linnukesed), • „Kevadpidu" (Elagu kõik). • Kasutab lauldes astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus) 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>'des ning iseseisvates palades; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeolelu. * on tutvunud 6-keelse väikekandle I, IV, V akordiga ning võimalusel kasutab neid musitseerides;
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab muusikalisi teadmisi liikumises; 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeolelu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

<p>Omalooming *väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi omaloomingus;</p>	<p>Omalooming * loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamiseks.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusika kuulamises; * väärtustab enese ja teiste loomingut;</p> <p>* väärtustab laulupidude traditsiooni</p>	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeoleu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat. * Tutvub heliloojatega: M. Härma, G. Ernesaks, W.A. Mozart</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TA-A, TA-A-A, PAUS (1 ja 2 löögiline) * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid; * JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea,</p>

	<p>noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>latern</i>, <i>segno</i>, <i>volt</i>.</p>
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>Õppekäigud * kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>

2.1.5. Õppe-ja kasvatusesmärgid 2. kooliastmes

- 1) Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi
- 2) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 3) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 4) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 5) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 6) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 7) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises

Õppetulemused ja õppesisu 4. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
<p>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>* kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Laulmine</p> <p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule <i>a cappella</i> ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl) • „Oma kooli laul“ • „Koolikell“ • „Virumaa laul“ • 4 laulu õpetaja valikul • Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); • * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;
<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p>

<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti ning teiste rahvaste laulu- ja ringmänge;</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p> <p>* eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni * kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit * tutvub J.S. Bachi ja L. van Beethoveni elu ning loominguga;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A, PAUS (1/2, 1, 2 ja 4 löögiline)</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm, * helilaadi eristamine ja kasutamine, helistikud</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p>

	<p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli,</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, ritenuto, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara</p>

Õppetulemused ja õppesisu 5. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
<p>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</p> <p>* omab ülevaadet õpitud rahvaste muusika- ja kultuuritraditsioonidest</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine. muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme</p>	<p>Laulmine</p> <p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas</p>

<p>ühislaule. * kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi laulmisel.</p>	<p>lauldes; * laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K.A.Hermann), "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl), „Koolikell” „Oma kooli laul” 2 laulu valikul omal valikul * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–g².</p>
<p>Pillimäng * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi pillimängus</p>	<p>Pillimäng * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; * seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga; * seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.</p>
<p>Muusikaline liikumine * kasutab üksinda ning koos liikumies muusikalisi oskusi ja teadmisi .</p>	<p>Muusikaline liikumine * Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p>
<p>Omalooming * julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab omaloomingulistest tegevustes muusikalisi oskusi ja teadmisi .</p>	<p>Omalooming * Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <ul style="list-style-type: none"> * kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel) 	<p>Muusika kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni * kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. 	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <ul style="list-style-type: none"> * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: TA, TI-TI, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A, PAUS (1/2, 1, 2 ja 4 löögiline) * laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; * 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm, * helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a; * on tutvunud helistikega: G-e, F-d; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikümärgid, juhuslikud märgid, dies (♯), bemoll (♭), bekarr (♮); paralleelhelistikud b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul,

	instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.
Õppekäigud Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles.	Õppekäigud * Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisi; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppetulemused ja õppesisu 6. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teema
<p>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p> <p>muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>* kasutab lihtsamaid laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>Laulmine</p> <p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (Fr. Pacius), "Kui Kungla rahvas" (K.A.Hermann), "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), "Kas tunned maad" (J. Berad), "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl), „Koolikell” „Oma kooli laul” 2 laulu valikul omal valikul</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi</p>

	<p>järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–g².</p>
<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des;</p> <p>* rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p> <p>* seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga;</p> <p>* seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p> <p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p>
<p>Omalooming</p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>Omalooming</p> <p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;</p> <p>* loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;</p> <p>* kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p>	<p>Muusika kuulamine</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p>

<p>* eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p> <p>* kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: TA, TI-TI, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A, PAUS (1/2, 1, 2 ja 4 löögiline)</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;</p> <p>* on tutvunud helistikega: G-e, F-d;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies (♯), bemoll (♭), bekarr (♮); paralleelhelistikud</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid,</p>

	puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.
Õppekäigud Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles	Õppekäigud * Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

Õppe- ja kasvatuseesmärgid 3. kooliastmes, 7. klassis

7. klassi õpilane

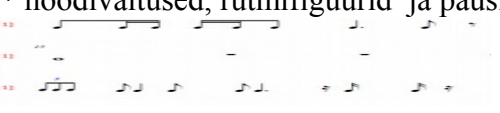
- 1) Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi
- 2) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 3) tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 4) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 5) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 6) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäeva elu rikastajana;
- 7) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises

Õppetulemused ja õpisisu 7. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õpisisu, teemad
<ul style="list-style-type: none"> * Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse; * omab ülevaadet õpitud rahvaste muusika- ja kultuuritraditsioonidest * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; 	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>

<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel). * kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid). 	<p>Laulmine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * Osaleb laulurepertuaari valimisel * laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), “Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), "Kalevite kants" (P. Veebel), "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks), „Oma kooli laul” „Koolikell” 2 laulu valikuliselt. * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;
<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus). 	<p>Pillimäng</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või <i>ostinato</i>’des; * rakendab musitseerides akustilise kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.
<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes 	<p>Muusikaline liikumine</p> <ul style="list-style-type: none"> * Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * On tutvunud virtuaalsete vahendite abil erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke

<p>tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>karakteritega: Idamaad; Araabia, Juudid, Hiina, Austraalia, Jaapan, India, Indonesia.</p>
<p>Omalooming</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Omalooming</p> <p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeolelu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; * loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi,); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid</i>: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid</i>: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid</i>: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; * on tutvunud Eesti ning Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p>

<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * mõistab helide tekkimise põhjuseid, oskab seostada heli omadusi, teab helide mõõtühikuid (herts, detsibell) ning kasutada häälestusaparaati;</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: *Tunneb muusikainstrumentide nimetused; * tutvub mõistetega herts, detsibell, ultraheli, akustika, tämber;</p>
<p>Õppekäigud</p> <p>* huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>

Õppetulemused ja õpisisu 8. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õppesisu, teemad
<p>* Osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;</p> <p>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</p> <p>* omab ülevaadet õpitud rahvaste muusika- ja kultuuritraditsioonidest</p> <p>* valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras- * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislausele</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p> <p>* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).</p>	<p>Laulmine</p> <p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide häälemurdeperioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislausele: „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), „Oma kooli laul“ „Koolikell“ 2 laulu valikul.</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-g²);</p>

	<p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>
<p>Pillimäng * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>Pillimäng * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>
<p>Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>Muusikaline liikumine * Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * On tutvunud virtuaalsete vahendite abil erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karakteritega: (valikuliselt) Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika.</p>
<p>Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Omalooming * Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; * loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. -</p>

Muusika kuulamine ja muusikalugu

* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
 * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
 * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
 * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
 * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
 * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
 * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
 * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
 * eristab kõla ja kuju järgi:
 keelpillid: poogenpillid viiul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;
 puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;
 klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion;
 elektrofonid: süntesaator, elektriklaver;
 * eristab pop-, rokkmuusikat.
 * on tutvunud Eesti ning Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
 * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

- On tutvunud autorikaitse reeglitega
- Tunneb rocmuusika ajalugu ja tuntumaid rocmuusika stiile
- oskab välja tuua ja põhjendada oma muusikalise maitse eelistusi
-

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;

Muusikaline kirjaoskus ja sõnavara

* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
 * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
 * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
 * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
 * teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda

	<p>musitseerides repertuaarist tulenevalt; * + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) elektrofonid, muusikainstrumentide nimetused; b) spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, süvamuusika.
<p>Õppekäigud * Huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus</p>	<p>Õppekäigud * Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>

Õppetulemused ja õpisisu 9. klassis

Oodatavad õpitulemused	Õpesisu, teemad
<p>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme; * oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida. * omab ülevaadet õpitud rahvaste muusika- ja kultuuritraditsioonidest</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu muusikaline kirjaoskus õppekäigud</p>

Laulmine

- * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislausele
- * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).
- * Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).

Pillimäng

- * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).

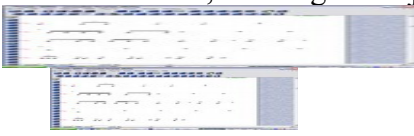
Laulmine

- * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide häälemurdeperioodil;
- * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- * laulab peast **kooliastme ühislausele**:
„Eesti hümn“ (F. Pacius),
"Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort),
"Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär),
"Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter),
"Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),
"Saaremaa valss" (R. Valgre),
"Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks),
"Oma kooli laul"
„Koolikell“
- * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);
- * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

Pillimäng

- * Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, võimalusel plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- * võimalusel rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

Muusikaline liikumine	Muusikaline liikumine
<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * tutvub virtuaalsete vahendite abil erinevate maade rahvamuusikale iseloomulike karakteritega: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.</p>
<p>Omalooming * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Omalooming * Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaa pillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või <i>ostinato</i> 'sid keha-, rütmi- ja plaa pillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; * loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. -</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid; * leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</p>	<p>Muusika kuulamine, muusikalugu * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <i>keelpillid</i>: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; <i>puhkpillid</i>: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; <i>löökpillid</i>: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; <i>klahypillid</i>: klaver, klavessiin, orel, akordion; <i>elektrofonid</i>: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: <i>orkestrid</i>: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester);</p>

	<p><i>ansamblid:</i> (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel);</p> <p>* eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti).</p> <p>* on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p> <p>* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <ol style="list-style-type: none"> elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel; rondo, variatsioon, pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikaalasest tegevusest ja</p>	<p>Õppekäigud</p> <p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust</p>

väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus.	muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.
---	---